

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Pavla Tomana na neverejnom zasadnutí konanom 20. decembra 2012 v Bratislave v trestnej veci obvineného **L. B. a spol.** pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 100/1996 Z.z. (ďalej už len „Tr. zák.“) formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného L. B. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. apríla 2011, sp. zn. 5To 4/2011, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Prešov z 21. júla 2010, sp. zn. 31T 207/2008, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného L. B. **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 21. júla 2010, sp. zn. 31T 207/2008, bol o.i. obvinený L. B. uznaný vinným **v bode 1/** z trestného činu vraždy spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a trestného činu nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 1 Tr. zák., **v bode 2/** z trestného činu vraždy spolupáchateľstvom sčasti dokonanej podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1, a to na tom skutkovom základe, že

1/ obžalovaní L. B., A. H. a D. B. spoločne s v súčasnosti už mŕtvym R. H., P. K. a Š. F. po predchádzajúcej dohode v bližšie nezistenom čase od 00.00 hod. do 07.30 hod. dňa 24. septembra 1997 vylákali J. K. a následne tohto dovezli, spútaného železnými putami na rukách, na osobnom motorovom vozidle AUDI 100 čiernej farby, ktoré patrilo obžalovanému D. B., do garáže rodinného domu č. X. v obci V., okr. K., v ktorom býval R. H., kde naňho zaútočili obžalovaní L. B. a R. H. tak, že najprv R. H. J. K. spútaného

železnými putami na rukách, v topánkach, zv. vojenské kanady, kopal do rôznych častí tela a najmä do hlavy a tiež ho bil päšťami, následne po sňatí pút J. K. tohto bil päšťami a kopal do rôznych častí tela aj obžalovaný L. B., potom skrvaveného J. K. vložili opäť do vyššie uvedeného motorového vozidla AUDI 100 čiernej farby, ktorého majiteľom je obžalovaný D. B. a spoločne ho odviezli do katastra obce D. - smer L., kde za kilometrovníkom 92,0 v trávnom poraste v blízkosti štátnej cesty 1. triedy č. X., J. K. po vytiahnutí z osobného motorového vozidla, spúťali nohy a ruky priesvitnou lepiacou páskou a v zmysle dohody, mu z krátkej palnej zbrane, nezistenej značky, kalibru 9 mm Browning, ktorú mal bez oprávnenia pri sebe obžalovaný L. B., všetci postupne strelili po jedenkrát do hlavy, pričom ako prvý do hlavy J. K. strelil obžalovaný L. B. a po ňom ostatní, vrátane obžalovaných A. H. a D. B. a nakoniec už mŕtveho J. K. obžalovaný L. B. polial benzínom, ktorý za tým účelom zobral z garáže domu č. X. v obci V. a tohto zapálil; J. K. následkom zranení utrpel pomliaždenie a rozdrvenie mozgu s vnútrolebečným krvácaním a zlomeninami lebečnej spodiny a klenby, kožné odreniny na chrbte a šijovej oblasti, na následky ktorých zomrel a tiež na tele J. K. boli spôsobené popáleniny hrudníka, brucha, nôh a tváre II. - IV. stupňa,

2/ obžalovaní L. B., A. H. a S. S. dňa 2. októbra 1997 asi o 02.30 hod., po predchádzajúcej dohode v zmysle pokynov inej osoby v úmysle usmrtiť J. H. tak, že po výzve „Polícia“ vykopol obžalovaný S. S. vchodové dvere bytu na K. ulici č. X. v K., v priestoroch ktorého sa nachádzal J. H. spolu s P. K. a P. P., vnikol spolu s nebohým K. S. do bytu a obaja ihneď začali strieľať z troch druhov bližšie nezistených strelných zbraní, ráže 9 mm prinesených na tento účel K. S., pričom jednou zo zbraní bol pravdepodobne samopal juhoslovanskej výroby zn. Agram 2000, kal. 9 mm Luger, zatiaľ čo obžalovaní A. H. a L. B. stáli na chodbe obytného domu č. X. na K. ulici a zabezpečovali obžalovaných S. S. a K. S. a po ich odchode z bytu vošiel do tohto bytu skontrolovať výsledok strelby aj A. H.; následkom strelby utrpel P. K. viacnásobné strelné poranenia hlavy, brucha a chrbta s poúrazovým poškodením mozgu, pľúc a čreva na následky ktorých ihneď zomrel, a J. H. sa počas strelby podarilo z bytu ujsť vyskočením z okna.

Za to bol L. B. odsúdený podľa § 219 ods. 2 Tr. zák., § 35 ods. 1 Tr. zák., § 29 ods. 1 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní 23 rokov, pre výkon ktorého bol zaradený podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. do III. nápravno-výchovnej skupiny.

O odvolaní obvineného L. B. ako i iných spoluobvinených proti vyššie uvedenému rozsudku rozhodol Krajský súd v Prešove 13. apríla 2011 rozsudkom, sp. zn. 5To 4/2011, takým spôsobom, že tento podľa § 321 ods. 1 písm. b/, písm. d/ Tr. por. v celom rozsahu zrušil a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. dovolateľa na rovnakom skutkovom základe a pri rovnakej právnej kvalifikácii (bola však upravená konštrukcia právnej vety) odsúdil podľa § 219 ods. 2 Tr. zák., § 35 ods. 1 Tr. zák., § 29 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na úhrnný výnimočný trest odňatia slobody v trvaní 23 rokov, pre výkon ktorého ho zaradil do III. nápravno-výchovnej skupiny (§ 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák.).

Dňa 6. októbra 2011 bolo na súd prvého stupňa doručené dovolanie obvineného L. B., podané prostredníctvom jeho obhajcu a smerujúce proti obom vyššie spomenutým rozhodnutiam, kde tento ako dovolacie dôvody uviedol dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/, písm. i/, písm. j/ Tr. por.

V jeho písomnom odôvodnení pritom poukázal v prvom rade na neustále porušovanie obhajobných práv v prípravnom konaní, ktoré i prvostupňový súd považoval za tak závažné, že napokon v dôsledku nich rozhodol o vrátení veci prokurátorovi (uznesenie z 28. augusta 2007, sp. zn. 5T 6/2006). Po tomto vrátení sa však podľa názoru obvineného podarilo uvedené procesné nedostatky odstrániť len čiastočne.

Okrem toho pri opätovnom dokazovaní už nastal zásadný zvrät vo výpovedi A. H., kedy tento odvolal všetky svoje predchádzajúce výpovede s odôvodnením, že bol k nim donútený a uviedol, že on s predmetnými vraždami nemá nič spoločné a ani sa nevie vyjadriť k prípadnej účasti spoluobvinených. Aj napriek uvedenému však ale tak súd prvého stupňa ako i odvolací súd označili práve predchádzajúcu výpoveď vyššie menovaného obvineného za hlavný dôkaz, korešpondujúci s objektívne zistenými a exaktnými metódami preukázanými skutočnosťami. Túto považovali oba sudy zhodne za dôveryhodnú.

Vyššie spomenuté hodnotenie výpovede obv. A. H. súdom je podľa dovolateľa nelogické a v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov uvedenou v ust. § 2 ods. 12 Tr. por. Nerozumie tomu, prečo súd prvého stupňa v priebehu hlavného pojednávania pribral do konania znalca PhDr. I. O. na vypracovanie znaleckého posudku ohľadom výpovede obv. H.. Navyše ak na jednej strane skonštatuje nadriadený súd, že pri výsluchoch

v prípravnom konaní došlo k závažnému porušeniu práv obhajoby, nemôže potom byť následne takýto dôkaz hodnotený a predkladaný znalcovi na posúdenie hodnovernosti.

Z dôvodov vyššie uvedených preto obvinený navrhol, aby bolo jeho dovolaniu vyhovené a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Dňa 24. októbra 2011 bolo na Okresný súd Prešov doručené i písomné vyjadrenie prokurátora k podanému dovolaniu, z ktorého obsahu je zrejmé, že tento považuje právoplatný rozsudok krajského súdu vo všetkých svojich výrokoch za vecne správny a zákonný. Námietky a argumentácie obvineného prezentované v dôvodoch dovolania boli už v podstate i predmetom odvolania, pričom odvolací súd sa s nimi podrobne zaoberal a aj vysporiadal v napadnutom rozsudku. Okrem toho tieto sú podľa jeho názoru zamerané len na revíziu skutkových zistení, nesprávne hodnotenie dôkazných prostriedkov a ich nesprávne konečné vyhodnotenie z hľadiska ustálenia viny. S ohľadom na to preto navrhol podané dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody.

Podľa § 371 ods. 3 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal predložený spisový materiál a s ohľadom na obsah podaného dovolania zdôrazňuje v prvom rade tú skutočnosť, že obvinený L. B. síce formálne v predmetnom prípade uplatnil štyri dovolacie dôvody, no dva z nich vôbec nezdôvodnil. Konkrétne sa jedná o dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ a písm. j/ Tr. por., na ktoré len poukázal, bez uvedenia akýchkoľvek tomu zodpovedajúcich námietok, tvrdení či právnych názorov.

Z dôvodov vyššie uvedených sa preto potom dovolací súd mal povinnosť zaoberať len zvyšnými dvomi dovolacími dôvodmi, resp. námietkami v tomto smere uvedenými. Aj napriek tomu však dodáva, že uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. j/ Tr. por. je v danom prípade úplne zcestné, nakoľko tu odvolací súd nerozhodoval podľa § 316 ods. 1 Tr. por., ale iných ustanovení Trestného poriadku, a čo sa týka správnosti použitej právnej kvalifikácie (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.), tak tu tiež nezistil žiadne pochybenie, keďže i podľa jeho názoru zistené skutky napĺňajú všetky zákonné znaky vyššie zmienených trestných činov.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uvedenému v ust. § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. pritom najvyšší súd úvodom poznamenáva, že podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť

úplnú ochranu zákonných záujmov a práv obvineného, prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu veci a tiež i k vydaniu zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Zákon pre uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu však nepredpokladá každé porušenie práva na obhajobu, ale len jeho porušenie zásadné. Tým je najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe.

S poukazom na námietky obvineného považuje tunajší súd ďalej za potrebné upozorniť na tú skutočnosť, že právo obvineného na obhajobu nemôže byť porušené tým, že súd, vychádzajúc zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, hodnotí dôkazy ináč než je predstava obvineného, a takisto za takéto porušenie nemožno chápať ani obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní či súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by tomu tak bolo, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle ust. § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Revízia skutkových zistení a záverov je už v dovolacom konaní nemožná.

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že nie je ani predmetom skúmania dovolacieho súdu, akým spôsobom sa súdy nižších stupňov vysporiadali s hodnotením jednotlivých dôkazov (prečo považovali za pravdivú práve pôvodnú výpoveď obvineného H. z prípravného konania), resp. aké závery z vykonaného dokazovania vyvodili, pretože tu ide o otázky skutkového charakteru.

Tak ako najvyšší súd v predmetnom prípade nezistil žiadne zásadné porušenie práva obvineného na obhajobu, znamenajúce naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., nezistil rovnako ani žiadne skutočnosti nasvedčujúce tomu, že by bolo napadnuté rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.).

Pokiaľ ide pritom o procesne použiteľné výpovede obvineného H. z prípravného konania, na ktoré sa oba súdy vo svojich rozsudkoch odvolávajú, tak tieto boli v súlade so zásadou bezprostrednosti uvedenou v § 2 ods. 19 Tr. por. prečítané na hlavnom pojednávaní (výpoveď z 2. marca 2005 k skutku 1/ obžaloby prečítaná na HP dňa

27. apríla 2009; výpoveď z 1. apríla 2005 k skutku 2/ obžaloby prečítaná na HP dňa 28. apríla 2009), a to či už s poukazom na § 2 ods. 11 Tr. por. alebo § 258 ods. 4 Tr. por. (k tomu vid' i na uznesenie Vyššieho vojenského súdu Trenčín z 19. marca 2008, sp. zn. 5To 1/2008, uverejnené pod R 53/2009).

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 20. decembra 2012

JUDr. Peter H a t a l a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová